

FORVALTNINGSREVISJON

Barnevern

PROSJEKTPLAN

Malvik kommune

Oktober 2019

FR1090

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?2. Har barneverntjenesten ressurser tilpasset deres arbeids- og ansvarsoppgaver?<ul style="list-style-type: none">• Budsjettrammer• Bemanning• Kompetanse3. Følger barnevernstjenesten opp barn, biologiske foreldre og fosterforeldre etter omsorgsovertakelse?
Kilder til kriterier	Barnevernloven Forskrift om fosterhjem Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester Veileder om oppfølging av foreldre med barn/ungdom plassert i fosterhjem eller på institusjon Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet
Metode	Intervju Dokumentgjennomgang Evt. spørreskjemaundersøkelse
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; <ul style="list-style-type: none">• Inntil 320 timer• Levering innen 01.08.2020
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero, merete.montero@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik

	<p>Styringsgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none">• Petter Gudding• Unni Romstad <p>Eventuelt ekstern bistand</p> <p>Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklærings skjema.</p>
Kontaktperson Malvik kommune	Rådmann Carl-Jakob Midttun eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Malvik kommune bestilte forvaltningsrevisjon i sak 26/19. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema saksbehandling og internkontroll i barnevernet.

2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge legge fram en plan for undersøkelsen i kontrollutvalgets møte 28.10.19.

I plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020 for Malvik kommune står følgende om hvorfor barnevern er et utvalgt område for forvaltningsrevisjon:

Saksbehandling og internkontroll i barnevernet

Malvik kommune bryter fristen i en rekke barnevernssaker. En forvaltningsrevisjon kan gi svar på om barneverntjenesten har nødvendige ressurser, bemanning og kompetanse, og om det er etablert internkontroll som bidrar til at kommunen oppfyller lovkravene til tjenesten.

Revisor har i etterkant av kontrollutvalgsmøtet hatt dialog med sekretær. Ifølge sekretær er utvalget opptatt av arbeidsbelastningen til de ansatte i barneverntjenesten. Det er mange saker per saksbehandler sammenlignet med sammenlignbare kommuner. Utvalget er også opptatt av eventuelle årsaker til fristbrudd.

Utvalget spør om de ansatte har ressurser til å gi veiledning og følge opp fosterforeldre.

Utvalget er opptatt av om barnevernet er organisert på en hensiktsmessig måte.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

2.2.1 Saksgang i barnevernet

Hovedoppgaven til barnevernet er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får rett hjelp til rett tid. Barnevernet er derfor avhengig av at andre som kjenner barnets situasjon melder fra til barnevernet.

En barnevernssak kan deles inn i fire faser:

- Bekymringsmelding

Barnevernet får en melding fra familie, skole, naboer eller andre. Alle som arbeider i offentlig virksomhet, har en lovpålagt plikt til å melde fra til barnevernet dersom de er bekymret for barn.

- Undersøkelse

Når barnevernet mottar en bekymringsmelding skal barnevernet undersøke barnets omsorgssituasjon når det er grunn til å anta at barnet har behov for hjelp fra barnevernet. Barnevernet tar kontakt med barnet og foreldrene for å få mer informasjon om hvordan barnet har det. Terskelen for å starte undersøkelser skal være lav.

Barnevernet skal konkludere innen tre måneder (i særlige tilfeller er fristen seks måneder) om det er grunnlag for å sette i gang tiltak, eller om saken skal henlegges.

- Tiltak

Barnevernet kan treffe ulike typer barneverntiltak. Dette kan f.eks. være frivillige hjelpetiltak i hjemmet, frivillig plassering utenfor hjemmet og frivillig plassering på institusjon.

- Oppfølging

Dersom barnevernet fatter vedtak om hjelpetiltak, skal det lages en tiltaksplan for barnet. Barnevernet skal følge nøye med på hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig.

2.2.2 Krav til oppfølging av barn, biologiske foreldre og fosterforeldre

Det følger av barnevernloven § 4-16 at barneverntjenesten etter omsorgsovertakelse har et løpende og helhetlig ansvar for oppfølging av barnet, herunder et ansvar for å følge utviklingen til barnet og foreldrene. Barneverntjenesten skal vurdere om det er nødvendig med endringer eller ytterligere tiltak for barnet.

Barneverntjenesten skal kort tid etter omsorgsovertakelse kontakte foreldrene med tilbud om veiledning og oppfølging.

Videre følger det av forskrift om fosterhjem § 7 at barneverntjenesten i omsorgskommunen skal følge opp og føre kontroll med hvert enkelt barns situasjon i fosterhjemmet. Barneverntjenesten skal gi fosterforeldrene nødvendig råd og veiledning i forbindelse med plasseringen av det enkelte barn så lenge plasseringen varer.

Barneverntjenesten skal besøke fosterhjemmet så ofte som nødvendig for å kunne oppfylle ansvaret, og minimum fire ganger i året. Dersom barneverntjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode kan barneverntjenesten vedta at antall besøk skal reduseres til minimum to ganger i året for barn som har vært plassert i fosterhjem i mer enn to år.

2.2.3 Krav til internkontroll

Kommunens plikt til å ha internkontroll er hjemlet i barnevernloven § 2-1 andre ledd:

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

I forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester stiller detaljerte krav til hva internkontrollen skal inneholde. Internkontroll betyr systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at kommunen blant annet skal:

- a) beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,*
- f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,*
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.*

Barne- og likestillingsdepartementet har utarbeidet en veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene.

2.3 Barnevernet i Malvik

Malvik kommune organiserer sin egen barneverntjeneste. Malvik kommune er tilknyttet barnevernvakta i Trondheim, som tar imot akutte henvendelser om hjelp på kveldstid, helligdager og helger.

Malvik kommune har hatt en økning i antall ansatte ved barnevernstjenesten. I 2018 hadde barnevernstjenesten 10,5 årsverk.

2015	2016	2017	2018
9,5	9,6	9,6	10,5

Kilde: Kostra, bearbeidet av Revisjon Midt-Norge SA

Malvik kommune hadde i 2018 en økning i antall undersøkelser eller tiltak per årsverk. Malvik kommune har betydelig flere barn per årsverk sammenlignet med andre sammenlignbare kommuner.

Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (antall) i Malvik kommune

2015	2016	2017	2018
25	23,5	24,2	31,9

Kilde: Kostra, bearbeidet av Revisjon Midt-Norge SA

Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (antall) Kostra gruppe 8

2015	2016	2017	2018
22,4	22,2	21,8	21,7

Kilde: Kostra, bearbeidet av Revisjon Midt-Norge SA

En undersøkelse skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. En undersøkelse er gjennomført når barneverntjenesten har truffet vedtak om tiltak eller saken er besluttet henlagt. I 2018 behandlet Malvik 84 % av sakene innenfor fristen. Det vil si at Malvik hadde fristbrudd i 16 % av sakene.

Undersøkelser med saksbehandlingstid innen tre måneder (prosent)

2015	2016	2017	2018
70	73	86	84

Kilde: Kostra, bearbejdet av Revisjon Midt-Norge SA

Barn med barnevernstiltak i løpet av året i Malvik kommune

	2015	2016	2017	2018
Tiltak i alt	124	147	148	151
Omsorgstiltak	19	18	18	15
Hjelpetiltak	105	129	130	136

Kilde: Kostra, bearbejdet av Revisjon Midt-Norge SA

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Det vil ikke bli en full gjennomgang av om internkontrollen er implementert. Revisor vil ved problemstilling 2 undersøke etterlevelsen av deler av internkontrollen, når det gjelder bemanning og kompetanse.

Ved undersøkelsen av budsjetttrammene vil det bli undersøkt om kommunestyret sørger for de bevilgninger som er nødvendige for at barnevernet kan yte tjenester og tiltak som er pålagt i loven.

Problemstilling 3 knytter seg til den siste fasen i en barnevernssak; oppfølgingsfasen. Revisor vil ikke undersøke hvordan barn plassert i institusjoner blir fulgt opp.

3.2 Problemstillinger

1. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?
2. Har barneverntjenesten ressurser tilpasset deres arbeids- og ansvarsoppgaver?
 - Budsjetttrammer
 - Bemanning
 - Kompetanse
3. Følger barnevernstjenesten opp barn, biologiske foreldre og fosterforeldre etter omsorgsovertakelse?

3.3 Kilder til kriterier

Revisor vil utlede kriterier fra følgende kilder:

- Barnevernloven
- Forskrift om fosterhjem
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester
- Veileder om oppfølging av foreldre med barn/ungdom plassert i fosterhjem eller på institusjon
- Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil gjennomføre intervju med ansatte i Malvik kommune som har ansvaret for internkontroll i barneverntjenesten. Videre vil revisor gjennomgå dokumentasjon for å vurdere om internkontrollen er dokumentert og tilgjengeliggjort.

Revisor vil gjennomføre intervju med ansatte og ledere i barnevernstjenesten i Malvik kommune for å undersøke om tjenesten har ressurser som er tilpasset arbeids- og ansvarsoppgaver. Det kan være aktuelt å sende ut spørreskjemaundersøkelse til alle ansatte ved barnevernstjenesten. Det vil også være relevant å se på budsjett og regnskap for de siste årene.

Revisor vil innhente data fra Kostra om Malvik kommune og sammenlignbare kommuner.

Videre vil revisor vurdere å innhente informasjon fra barn, biologiske foreldre og fosterforeldre, enten via spørreskjemaundersøkelse eller intervju. Det bør eventuelt gjøres et lite utvalg av barn, der man ser på hvordan både barnet, de biologiske foreldre og fosterforeldrene er fulgt opp. For å undersøke barnevernets oppfølging av barnet, kan barnets journal gi nødvendig informasjon. Dersom revisor innhenter informasjon fra barn, vil det være hensiktsmessig å gjøre dette via barnets eventuelle tillitsperson.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Trondheim 18.10.19

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no